

SIGDAL KOMMUNE
Borgestubakken 2
3350 PRESTFOSS

Saksbehandler, innvalgstelefon
Irene Tronrud,

Tilbakemelding på egenkontrollrapport for avløpssektoren for rapporteringsåret 2024 - Sigdal kommune

Sigdal kommune har alvorlig avvik fra krav i tillatelsen i rapporteringsåret 2024. Dette skyldes at kommunen har gjentakende brudd på pe-rammen i tillatelsen. Overskridelse av rammen kan føre til forurensning og vil være i strid med forurensningsloven § 7 første ledd.

Vi gjør kommunen oppmerksomme på at dersom avvik i form av brudd på rammekravene ikke rettes opp, kan dette medføre begrensinger for ønsket utvikling i kommunen. Det kan ikke knyttes til ytterligere abonnenter til avløpsanlegg som ikke overholder kravene i utslippstillatelse eller forurensningsregelverket for øvrig, jf. plan- og bygningsloven § 27-2 og forurensningsloven § 7.

Kommunen har videre brudd på forurensningsforskriften § 14-13 *Vurdering av analyseresultater*. Dere har unntatt prøven tatt 30. -31. desember 2024, i forbindelse med beregning av maksimal ukesbelastning for Eggedal avløpsrenseanlegg. Dette er et avvik.

Kommunen skal betale et gebyr på 5 200 kroner for vårt arbeid med egenkontrollrapporten. Miljødirektoratet vil ettersende faktura.

Rapporteringsskjema for 2025 vil være tilgjengelig for utfylling via Altinn fra februar 2026.

Vi viser til egenkontrollrapport og årsrapport for Sigdal kommune sitt avløpsnett og Eggedal avløpsrenseanlegg. Vi viser også til e-post datert 22.04.2025 fra kommunen.

Avløpsnett til Eggedal avløpsrenseanlegg

Sigdal kommune har rapportert at avløpsnettet til Eggedal avløpsrenseanlegg har ett installert nødoverløp og ingen installerte regnvannsoverløp. Dere rapporterer at det ikke er sluppet ut urensset avløpsvann ved overløp på avløpsnettet i 2024.

Sigdal kommune rapporterer at det er 1 013 fritidsboliger og 182 innbyggere tilknyttet avløpsnettet i 2024. Dette er en reduksjon på 54 fritidsboliger sammenliknet med 2023, hvor dere rapporterte at

dere hadde 1 067 fritidsboliger tilknyttet. Antall innbyggere er det samme som rapportert ved fjorårets rapportering. Sigdal kommune bemerker selv i den utvidede rapporteringen at tilknytningen til avløpsnettet har gått noe ned, da antall hytter koplet mot Norefjell avløpsrenseanlegg er større enn nybygde hytter ført mot Eggedal avløpsrenseanlegg. Statsforvalteren forstår dette slik at enkelte hytter som tidligere var tilkoplet Eggedal avløpsrenseanlegg, nå er tilkoblet Norefjell avløpsrenseanlegg i Krødsherad kommune.

Eggedal avløpsrenseanlegg

Det er for 2024 rapportert at Eggedal avløpsrenseanlegg har mottatt og behandlet 38 859 m³ avløpsvann og at ingenting har gått i overløp ved avløpsrenseanlegget. Mottatt avløpsvann er redusert noe sammenliknet med tall for 2023, da anlegget mottok 39 742 m³.

Eggedal avløpsrenseanlegg overholder sekundærrensekravene for rensing av BOF₅ og KOF_{CR} i 2024. Samtlige prøver for BOF₅ og KOF_{CR} oppfyller både konsentrasjonskravet og prosentkravet. Også renskravet for fosfor på 95 % rensing overholdes, med en beregnet renseeffekt for fosfor på 97,85 % i rapporteringsåret. Kommunen kommenterer selv at anlegget renser godt, og at utjamning (via fordrøyningstanken), gir en mer stabil drift og gjør det enklere å oppnå gode renseresultater.

Dimensjonerende kapasitet for Eggedal avløpsrenseanlegg er oppgitt til å være 2 800 pe (BOF₅). Dere har rapportert at den målte maksukebelastningen i 2024 var 2 070 pe (BOF₅). Etter vår utregning er maksukebelastningen for BOF₅, når vi ser på enkeltprøve i maksuke 30.12.2024 på 5 567 pe (BOF₅).

Sigdal kommune kommenterer i den utvide rapporteringen at ved beregning av maksimal og gjennomsnittlig belastning er prøven tatt 30.-31.12.2024 utelatt. Denne prøven er åpenbart langt utenfor hva som er realistisk belastning i denne uken, rapporterer kommunen, da målt tilføring i pe (BOF₅) var 5574, mer enn 2,5 ganger høyere enn målt belastning i påskeuken til tross for en god del lavere vannføring. Innløpskonsentrasjonen er ekstremt høy, langt over hva som er vanlig i avløpsvann, rapporterer dere. Telefontellinger viser også at belegget i fjellet var høyere i påsken enn rundt nyttår, og påsken er derfor benyttet som maksuke. Innløps- og utslippsmengder er beregnet ut fra alle 12 prøvetakinger, innløpsmengdene er derfor trolig rapportert som litt for høye i forhold til faktiske mengder. Videre opplyser Sigdal kommune om at når det kommer til stoffmengdebelastning, har dere fortsatt innkjøringsproblemer med fordrøyningstanken. Kommunen opplyser at dere ikke har fått god nok drift i tanken, og opplever at avløpsvannet som kommer ned til renseanlegget i perioder ikke er representative.

Statsforvalteren vurderer at innkjøringsproblemer knyttet til fordrøyningstanken, ikke er grunnlag for å unnta prøven tatt 30. -31. desember 2024, dette jf. forurensningsforskriften § 14-13 *Vurdering av analyseresultater*. Unntak av denne prøven er derfor et avvik fra forurensningsforskriften § 14-13. Prøvene kan kun avskrives dersom analyseverdiene er ekstreme på grunn av uvanlige forhold som anleggseier ikke med rimelig innsats kunne ha forutsett eller forebygget. Kommunen opplyser at dere utover i 2025 vil jobbe med hvordan prøvetakingen skal bli mest mulig representativ. Dere opplyser om at det er mulig at omrøringen må bygges om, dette oppleves imidlertid ikke som et problem rent praktisk, da anlegget renser svært godt og ikke har noen problemer med å oppnå kravet til utløpskonsentrasjoner selv i perioder der innløpsvannet er ekstremt tykt. Statsforvalteren forventer at kommunen iverksetter tiltak, slik at dere kan dokumentere en representativ maksimal ukesbelastning ved neste års rapportering. Dette slik at dere får dokumentasjon på om maksimal ukesbelastning er innenfor tillatelsens ramme. Et mulig tiltak kan være å ta flere prøver i maksuke.

I e-post datert 22.04.2025 opplyser Sigdal kommune at antall pe BOF₅ tilknyttet Eggedal avløpsrenseanlegg i 2024 tilsvarer 4 294 pe. Dette betyr at rammen i tillatelse på 2 000 pe, er overskredet med 2 294 pe. Dette er et alvorlig avvik, da brudd på rammen er gjentakende fra 2023. Grenseverdiene i utslippstillatelsen er basert på utslippsbelastningen fra gjeldende ramme. Brudd på rammen kan derfor føre til forurensning og er i strid med forurensningsloven § 7 første ledd. Dersom brudd på rammekravene ikke rettes opp, kan dette medføre begrensinger for ønsket utvikling i kommunen, da det ikke kan kobles til ytterligere abonnenter til avløpsanlegg som ikke overholder kravene i utslippstillatelse og forurensningsregelverket for øvrig, jf. plan- og bygningsloven § 27-2 og forurensningsloven § 7.

Andre kommentarer

Vi understreker igjen at bruk av fordrøyningsbasseng anses som en vesentlig endring av utslippet, og derfor er søknadspliktig i henhold til forurensningsloven § 14-4. Per i dag har Statsforvalteren enda ikke mottatt den informasjonen vi trenger for å kunne ferdigbehandle søknaden etter forurensningsloven. Søknaden behandles i egen sak med saksnr. 2020/20465. Vi viser til referat i saken datert 28.01.2024.

Tilbakemelding på resipientovervåkingsrapport

Statsforvalteren viser til e-post datert 28.02.2025 med vedlagt årsrapport for 2024 for resipientovervåking i Eggedøla ved Eggedal renseanlegg i Sigdal kommune.

Rapporten bekrefter at det i 2024 ble gjennomført totalt seks prøvetakinger av resipient, og at dataene er lagt inn i Vannmiljø. Metoder og resultater presenteres på en oversiktlig måte, og det er gjort vurderinger av tilstand og påvirkning. Det er også foretatt en sammenligning med data fra tidligere år.

Vi minner om at det i pålegget om resipientovervåking inkluderer parameteren løst reaktivt ortofosfat på filtrerte prøver (P-ORTO-F). I Vannmiljø er dataene lagt inn som ufiltrert fosfat (PO₄-P), selv om det i rapport og vedlagte analyserapporter er beskrevet prøve/analyse av løst reaktivt ortofosfat. Vi ber om at dette følges opp, og at fremtidige prøver tas i tråd med pålegget om resipientovervåking.

Det ble i 2022 tatt biologiske prøver i Eggedøla, og i tråd med pålegget om overvåking skal det tas nye prøver hvert tredje år (2025).

Vi tar årsrapporten for resipientovervåking ved Eggedal renseanlegg til etterretning.

Konklusjon

Sigdal kommune har alvorlig avvik fra krav i tillatelsen i rapporteringsåret. Dette skyldes at kommunen har gjentakende brudd på pe-rammen i tillatelsen. Rammen er overskredet med 2 294 pe (BOF₅) i 2024. Brudd på rammen kan føre til forurensning og er i strid med forurensningsloven § 7 første ledd.

Vi gjør kommunen oppmerksomme på at dersom brudd på rammekravene ikke rettes opp, kan dette medføre begrensinger for ønsket utvikling i kommunen, da det ikke kan kobles til ytterligere

abonnenter til avløpsanlegg som ikke overholder kravene i utslippstillatelse og forurensningsregelverket for øvrig, jf. plan- og bygningsloven § 27-2 og forurensningsloven § 7.

Kommunen har videre brudd på forurensningsforskriften § 14-13 *Vurdering av analyseresultater*. Dere har unntatt prøven tatt 30. -31. desember 2024, i forbindelse med beregning av maksimal ukesbelastning for Eggedal avløpsrenseanlegg, dette er et avvik. Statsforvalteren forventer at kommunen iverksetter tiltak, slik at dere kan dokumentere en representativ maksimal ukesbelastning ved neste års rapportering.

Vi merker oss at Eggedal renseanlegg klarer rensekravene i rapporteringsåret, og at renseeffekten for fosfor er noe bedre enn hva den var i 2023.

Vi tar med dette egenkontrollrapporten og årsrapporten for 2024 til etterretning.

For oppdatert informasjon om rapporteringskrav og metode viser vi til veileder for egenkontrollrapporteringen for avløp, som er tilgjengelig på:

<https://www.miljodirektoratet.no/skjema/avlop-rapportering/>

Rapporteringsskjema for 2025 vil være tilgjengelig for utfylling via Altinn fra februar 2026. Vi minner om at årsrapportering til Statsforvalteren skal legges som vedlegg i Altinn. Skjema for årsrapportering heter «Avløp – årlig rapportering» og finnes i vårt skjemabibliotek:

[Skjema og tjenester | Statsforvalteren i Østfold, Buskerud, Oslo og Akershus](#)

Egenkontrollrapportens data om årlige utslipp for avløpsrenseanlegg vil bli lagt ut på nettstedet Norske Utslipp i juni 2025. Se <https://www.norskeutslipp.no/no/Avlopsanlegg/?SectorID=100>

Gebyr for saksbehandlingen

Vi gjør oppmerksom på at dere må betale gebyr på 5 200 kroner for vår saksbehandling av egenkontrollrapporten. Hjemmel for fastsetting av gebyr er forurensningsforskriften § 39-5 *Gebyr for arbeid med egenkontrollrapporter*, som ble tatt inn i forskriften i 2023.

Miljødirektoratet ettersender faktura.

Med hilsen

Hilde Sundt Skålevåg
seksjonssjef
Klima- og miljøvernavdelingen

Irene Tronrud
seniorrådgiver

Dokumentet er elektronisk godkjent

Kopi til:
Sigdal kommune v/ Kommunedirektør Jostein Harm

